

PAU RIBA, POETA I CANTANT.

Text: ORIOL CORTACANS / Fotos: RICARD CUGAT

"Estic en una societat marciana"

Pau Riba (Ciutat de Mallorca, 1948) ha tornat al mercat discogràfic amb un CD fet en família que intenta donar respostes a les eternes preguntes existencials. A més, amb aquest disc fa la presentació del seu darrer invent: la 'tecnocançó' (sense hac).

Molts voldrien que Pau Riba es tanqués en un museu, però ell s'encaparrotava a sortir-ne cada dos per tres amb un nou espectacle, un nou disc, un nou poema o un nou estirabot. Tot, però, seguint una coherència provocadora "com a opció artística", segons explica en aquesta entrevista.

Ara, uns dies després de cloure unes actuacions poètiques que ha fet a Mallorca amb Sisa, Pau Riba es presentarà a Barcelona amb Pastora, *alter ego* de dos dels seus fills, Pauet i Caïm. El dia 31 a la Sala Bikini el trio Riba mostrarà l'espectacle CD *Cosmossoma*, és a dir "tecnocançó" sobre l'univers i la teoria Gaia.

—Has fet un disc sobre l'univers i el cosmos. Per tu els terrícoles ja no som res?

—No, al revés, ho som tot. El que pretenem amb aquest disc i amb l'espectacle és suggerir algunes sortides a una època en què es parla molt de la fi de les ideologies i les religions... i nosaltres el que fem és un suggeriment.

—Quin?

—S'entendria tot molt millor si hi hagués un interrogant al començament i al final, com si diguéssim què passaria si... la terra fos realment un ésser viu i a més intel·ligent i cadascú de nosaltres fos una cèl·lula gris del cervell de la terra? Això des de molts punts de vista és una vàlvula d'escapament per a les eternes preguntes: qui som?, d'on venim?, on anem? En molts aspectes pressuposaria canvis bastant radicals. També donaria molta llum a la idea dels extraterrestres, i el

perquè d'aquest neguit de trobar altres éssers a l'univers. La idea que nosaltres suggerim que és la terra qui necessita relacionar-se amb altres éssers, i nosaltres com a cervell de la terra desitgem trobar algú a fora.

—Però els homes no ens creiem massa importants per creure que som part d'alguna cosa?

—Exactament, aquest és un dels punts claus de la qüestió. Potser ens estem passant de creure'ns massa importants, que som el centre de l'univers i que aquest ha estat creat en funció nostra. Potser nosaltres no som més que unes cèl·lules especialitzades dins un altre organisme molt més gran, que al seu torn és part d'un altre cos. Tot plegat és una cosmogonia i una possible filosofia.

—Ja no et sents atret per coses més quotidianes?

—Ara sí, des que he acabat aquest disc m'he sentit alliberat i m'agradaria cantar de qualsevol cosa quotidiana com en Joan Manuel Serrat, per exemple. Però el *Cosmossoma* era la peça que em faltava en el meu puzzle cosmogònic.

—No deu ser que fas tot això perquè a la terra et sents una mica marciana?

—Jo sempre m'he sentit marciana amb la societat... és a dir, en realitat sempre he tingut bastant clar que és la societat la que és marciana.

—Amb la cançó "Heliotes", pretens desmitificar la literatura clàssica dels déus grecs fent-los més humans?

—No, de fet la mitologia grega avala la idea del

"Des que he acabat aquest disc m'agradaria cantar de qualsevol cosa quotidiana, com en Serrat, per exemple. Però el 'Cosmossoma' era la peça que em faltava en el meu puzzle cosmogònic."

nostre disc. Si pretenem que la terra és un ésser viu i intel·ligent però d'unes dimensions molt més grans que les de cada humà, anem directament a la idea de déu. I si la terra, que és un planeta, és un déu, aleshores anem directes a la mitologia grega en què tots els planetes eren déus. Aquesta cançó reflecteix aquesta coincidència i porta aquests déus i les seves relacions a la realitat actual.

—Aquest disc te l'has fet tu mateix, és que cap discogràfica no vol saber res de tu?

—No, al revés, sóc jo que no vull saber res de cap discogràfica. Vull tenir tot el control de la meua obra. Passo de les companyies, grans i petites, i dels contractes lleonins que fan als músics. A hores d'ara i amb l'edat que tinc em toca la pera que s'ho quedin tot per la cara. Prefereixo passar a la contra. Fins i tot m'havia plantejat no distribuir el disc, i que la gent el busqués en quatre punts estratègics de Catalunya.

—Però això és molt complicat...

—No tant, quan vénen els Rolling Stones només es venen les entrades en dos o tres punts i de seguida s'esgoten. Tot depèn de l'interès de la gent.

—Aquest disc no és comercial, igual que els últims que has fet. De vegades no preferiries ser una mica menys complicat i més comercial?

—Ai... és que jo sempre que faig un disc penso que serà molt comercial, i després em sorpren que no és així... el que deies abans, sóc marcià. Bé, jo no m'hi sento, sento que estic en una societat marciana que li preocupen coses que a mi no em preocupen gens.

—Com què?

—Moltes coses... que si el cotxe corre més o menys, que si el Barça ha guanyat el Madrid... Jo crec que la gent ha de tenir un raonament en la consciència per les coses de fons.

—Tu et poses sovint transcendental, com ara, però la imatge que la gent té de tu és més aviat la contrària, és la d'un artista que sempre estripa sense solta ni volta, per què?

—Això és una imatge de mi que s'ha volgut vendre i que potser ve del fet que jo he practicat molt l'estètica de l'absurd, el surrealisme i la provocació com a opcions artístiques. En aquest sentit fins i tot faig expressament el contrari del que el públic espera de mi. Però la gent no ho entén, això, es pensen que qui fa coses absurdes és un tarambana i punt. Però jo no sóc així, tota la meua obra té una coherència, i cada una de les meves cançons i les meves parides té una coherència. La gent em troben marcià a mi, però en canvi jo crec que és al revés, jo sóc normal.

—A part del disc de poemes del teu avi, l'últim disc que vas fer era ple de cançons rock, ara has fet un canvi radical i t'has passat al techno, un estil que fa dos anys deies que t'atordia...

—Aquí és on intervenen Pastora, que són els meus fills Pauet i Caïm. Amb ells hem hagut de trobar un territori comú entre el techno i la cançó. Per mi el techno són unes bases magnífiques, però hi trobo a faltar un solo, o un senyor cantant o alguna cosa així. Ara bé, tinc clar que el techno és un nou mitjà, unes noves possibilitats que s'han d'aplicar a totes les músiques que hi ha.

—A més, igual que l'any 83 feies "roc senskà" ara fas "tecno sense hac"...

—Sí, hem catalanitzat l'estil. De fet exactament el que fem és "tecnocançó", perquè realment la veu i les lletres amb argument s'han utilitzat molt poc en techno.

—Una altra coincidència amb l'any 1983 és que aleshores es va estrenar la llei de normalització lingüística. Ara de nou el teu canvi lingüístic també coincideix amb una nova llei del català, anem a millor o a pitjor?

—No em vaig assabentar de l'altra ni d'aquesta. A mi no em fa falta normalitzar la llengua.

—Aquest disc és el primer que fas en família. Es treballa bé amb els fills?

—Sí. En Pauet tenia els ordinadors i els perifèrics d'imatge, en Caïm tenia el seu ordinador i els perifèrics de so. Ja fa temps que treballem amb un respecte mutu bastant aconseguit. Ells m'han imposat el techno i jo els hi he imposat la cançó. Però no ha estat difícil.

—Què us separa generacionalment?

—...24 o 25 anys. Jo he passat uns anys de desconcert sense entendre les noves generacions i em sembla que aquests mateixos anys els han passat les noves generacions per entendre'ns a la generació hippie. Ara em sembla que hem arribat a un punt en què jo començo a entendre el que passa avui i viceversa. De totes maneres els meus fills tenen, no sé si com a avantatge o desavantatge, que van créixer en una família hippy. Van néixer a Formentera i van passar els primers anys de vida en aquella mena d'idil·li idíl·lic.

—I què és el que ara comences a entendre de la joventut?

—Jo vaig quedar molt desconcertat quan tot el castell dels somnis hippies es va enfonsar i tots els qui ho havien viscut i defensat van amagar-se, fins i tot ho van denigrar i es van passar a l'enemic. Vaig passar un temps sense entendre-ho. A més a partir de llavors va venir el "No hi ha futur" dels punks

"L'atur i tot això fa que els fills s'atrinxerin a casa, a més allí sol haver-hi una bona convivència. En algunes famílies, no en la meua, els fills no només es queden a casa sinó que a més s'han tornat uns dèspotes."

i després la fi de les ideologies, etc. El nostre missatge era un futur de puta mare, de rectificar els errors de la humanitat... i el pitjor de tot ha estat l'eclosió dels nacionalismes, quan nosaltres pregonitzàvem la fi de tot tipus de fronteres.

—Però potser hi ha eclosió dels nacionalismes perquè hi ha diferències...

—No, l'eclosió dels nacionalismes arriba perquè realment es van acabant les diferències, caminem cap a l'aldea única, cap a una democràcia que ens unifica a tots, cap a una cultura massiva i mundial. És com si en una casa de pisos es digués que tot serà de tots, aleshores els que tenen un pis de propietat es queixaran i es barallaran, fins que entenguin que és millor i més divertit que tot l'edifici sigui de tots.

—Aquesta és una visió molt idíl·lica, però precisament la globalització cap a la qual caminem és com si els amos de l'àtic volguessin controlar tot l'edifici a la seva manera...

—Sí, però això continua essent la cultura de "peixos", la cultura oficial, del capitalisme democràtic. Però la idea hippy no era aquesta, sinó que era deixar-se de preocupar per la propietat privada o per les races o per les diferències socials. Malgrat tot, jo crec que a la llarga es tendeix cap al hippisme. L'enfonsament del comunisme i el triomf del capitalisme és una fal·làcia i un miratge, i d'aquí a quatre dies haurem de parlar de l'esfondrament del capitalisme i de la recuperació de molts valors del comunisme.

—Així, doncs, creus que anem avançant per bé?

—Sí, però és molt complicat, segurament la ideologia hippy arribarà a l'any 3000. Ara bé, tampoc no descarto que naufraguem d'aquí a quatre dies i que la humanitat acabi essent vençuda pels cretins.

—Tornant a la joventut actual. Diuen que ara els joves pacten amb els pares i que la família ja no és

—L'any 1983, quan feies 'roc sense ka' hi dedicaves moltes cançons als polítics i artistes d'aquella època, en canvi ara que fas 'techo sense hac' et dediques a parlar de les estrelles, el cosmos i els déus grecs, perquè?

—Es que polítics i artistes se m'han quedat petits.

—I no és quan menys cas fa l'administració a la cultura que la contracultura s'espavila més?

—Sí, però ara encara no hi ha prou repressió, falta encara que la gent s'adoni que no fan res per la cultura i que la famosa democràcia no és res més que una dictadura camuflada.

—Però tu eres un dels integrants del col·lectiu KRTU, un grup creat per la Generalitat...

—Sí, però ja fa temps que no hi sóc. Era un grup per modernitzar la cultura, però ja no té sentit perquè l'han polititzat i l'han neutralitzat a força de negar-li el pressupost i encarregant-li coses oficials com l'any Pla i l'any Miró. L'han burocratitzat i han convertit els qui hi treballaven en funcionaris. El que passa és que a l'administració consideren que la cultura ja està prou modernitzada i no els importa gens. De fet no han tingut mai intenció de modernitzar la cultura.

aquella institució repressora que era abans. Què en penses?

—De tota la parafernàlia dels hippies, com el pacifisme i l'antimilitarisme, el que més vam aconseguir va ser destronar de la família l'autoritarisme del pare. Això ara ha coincidit amb la crisi econòmica i l'atur, cosa que fa que els fills s'atrinxerín a casa, a més no tenen cap inconvenient a quedar-s'hi perquè sol haver-hi una bona convivència i se'ls respecta. Fins i tot en algunes famílies els fills s'han tornat uns dèspotes. No els meus. Però passa molt que els fills no només es queden a casa sinó que a més es tornen autoritaris.

—Això ho dius perquè ara ets tu el pare dels joves?

—No, és que penso que és així.

—Fa uns anys a tu i en Sisa no us van deixar fer un concert al Palau Sant Jordi, ha canviat alguna cosa d'ençà de llavors perquè el pugueu fer aquest any?

—No ho crec, políticament ara encara hi ha menys aposta per la cultura que abans, i tot es fa per vots.

